

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 "
Pe un pătrar de an	12 1/2 "
Un număr	1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-tune și inserțiuni administrației „Tipog-rafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei

Ce îndreptățește existența școlii noastre confesionale?

O chestie de cea mai mare însemnătate în aceste vremuri de frământare generală, este chestia școlii noastre confesionale, scoasă la suprafață de întocmirile, ce necesitează organizarea României Mari și așezarea ei pe baze cât mai tari și solide. Aceste întocmiri — lucru prea firesc — trebuie să stea în conglasuire cu necesitățile poporului și ale țării și trebuie să porceadă din cea mai curată nizuință a guvernăntilor, de a ferici țara și poporul. Totul ce-și ia începutul din trebuința firească a poporului, merit este a-i ridica bunăstarea, a mări vaza înlăuntrul și în afară a unei țări și a o îndrepta pe calea fericirii și a prosperării. Și dimpotrivă, totul ce nu isvorăște din această trebuință, merit este să piară, spulberând într'una și iluziile făurite de cei sus puși, cari în avântul lor nu țin seamă de dezvoltarea firească a unui popor, a unei țări.

În noua alcătuire a țării noastre românești, visate de moșii și strămoșii noștri, udate cu sângele martirilor — eroi ai zilelor noastre — școala noastră confesională — răsărită din truda poporului nostru și susținută cu crunte sudori, este alătura de maica ei dulce — biserica strămoșască — înaintemergătoarea vremurilor de mărire ale neamului nostru, căci în trecutul vijelios — precum sânta biserică a purtat crucea credinței — ea a purtat înainte flamura luminii, steagul dreptății și al adevărului, cuprins în visul, plâsmuit de veacuri al neamului nostru românesc, nădejdea învierii noastre naționale.

Vreme îndelungată școala noastră confesională a adăpostit sub aripile sale ocrotitoare sufletele curate și gingașe ale fiilor neamului nostru, împărtașindu-le — ca din potirul sfintei cuminăcături — binefacerile luminii, cari cu prisos au isvorit din dragostea curată și sfântă a vechilor pioniri ai neamului nostru, preoți și învățători.

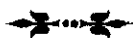
Alătura de maica ei — biserica — școala confesională a ținut aprinsă în inimile tinerelor generațiuni viguroase din trecut făclia dragostii de neam și lege, împrăștiind din belșugul ei lumina conștiinței naționale și ținând treaz sentimentul acela sfânt, care a revărsat atâta strălucire în inimile noastre ale celor de azi, martori a celor mai frumoase zile din istoria neamului nostru.

Acest focar de lumină și cultură — ce e drept — atât de modest în trecut, dar care a strălucit cu atâta putere pe orizontul întunecat al „celor de dincoace” și a răspândit atâta lumină și căldură în vremurile de restricte, de chinuri și suferințe ale trecutului vijelios, și-a împlinit întotdeauna cu sârmă și cu curaj de propoveduitoare a tot ce e bun și de folos neamului, contribuind astfel la înălțarea și preamărirea lui, . . . iar azi la întărirea și consolidarea scumpei noastre României-Mari. Ea a fost razinul cel mai puternic al credinței, propoveduite de s. noastră biserică, care și-a întins aripile ocrotitoare cu atâta dragoste, cu atâta bărbăție și curaj preste fiii ei dulci, puși la grea încercare de vitregii stăpânitori de odinioară, cari în orbirea lor căutau să-i smulgă cel mai scump talisman, limba mamei. Aproape tot ce avem noi astăzi — cei de dincoace — toată plămădeala intelectuală s'a frământat în școala confesională și s'a încălzit la sânul mamei biserici. Iar în fața umilirilor, în focul suferințelor, ce s'au abatut asupra neamului nostru, școala confesională, pornită din duhul curat al conservării naționale, și stând sub aripile ocrotitoare ale s. biserici — a fost aceea, care ne-a ofelit puterile, de a sta drepti și neînfrânți, cu bărbăție înfruntând toate atacurile dușmanilor seculari ai neamului și culturii noastre naționale. Luptă grea și istovitoare aceasta! Dar cu mândrie putem esclama cu nemuritorul nostru poet A. Vlăduță: „Vijelii cumplite au trecut preste noi; la toate am ținut piept, și nu ne-am dat, și-aici am stat. Ca trestia ne-am îndoit sub vânt, dar nu ne-am frânt”.

Iată pe scurt ce a fost școala noastră confesională și ce muncă a săvârșit ea spre binele și fericirea neamului nostru! Ea a rămas în inimile noastre acelaș *soare* luminos, care a încălzit și luminat cărările neamului în *drumul* cel lung de *suferințe*, udat de lacrimile miilor de adevărați mucenici, cari s'au jertfit pentru luminarea neamului — toți dascăli ai unor vremuri apuse. Și cu tot dreptul ne întrebăm astăzi, oare ce s'ar fi ales de noi, dacă am fi fost lipsiți de acest *far de lumină*, care a condus atâtea generațiuni pe valurile, ridicate de urgia vremurilor trecute. Am fi ajuns oare să gustăm din paharul fericirii, ce ni l-a hărăzit *vitejia dorobanșului* și puterea de *vitalitate* ce residă în sufletul curat al poporului nostru?

. . . . Iar astăzi, sărmană școală confesională, tu, care ai răspândit atâtea *lumină*; tu, care ai ținut tremurând în mână *făclia nădejdi* unor vremi mai bune pentru acest neam însetat de cultură, stai cu ușile încuiate, așteptând cu resignare sentința . . . . căci lumea — dureră — a uitat atât de iute tot trecutul tău, în care te-ai sbuciumat, ca să aperi o *moșie scumpă* și să cultivi un *ideal* sfânt, care a adus cu sine mântuirea neamului românesc. . . .

BCU Cluj N. Chicomban
paroh în Ghilad.

Indexul Albinei.

„Albina“, ziarul politic bisericesc și de propagandă al catolicilor români și neromâni din România-mare, scrie la rubrica *Informațiuni*, următoarele șire sfidătoare:

„Învităm pe toți profesorii, preoții, părinții și elevii școlari să ne trimită din orice cărți ce se întrebunțează în școlile românești pasagiile jignitoare pentru credința catolică. Să ni se indice autorul, editura, ediția și pagina pe care se află pasagiul dificultat.

Aceasta în vederea unei acțiuni, ce vom întreprinde pentru eliminarea acelor cărți din învățământul românesc.“

Primim mânușa și vom răbda până la sfârșit toate înțepăturile usturătoare ale acelor Albinei, cu cari crede, că adună unificatoare ambrozii și nectar, sacrosanctei cauze catolice; ca aceea să crească, înflorească, sporească și fericască toată suflarea noastră: dela Hotin și până la mare, dela Balcic și până la a Mureșului în Tisa vărsare.

Când apoi vor fi date în vileag și binecunoscut toate excerptele jignitoare de catolicism, cari eventual s-ar găsi în manualele folosite la

școlile românești, ortodoxe și de stat, vom publica la rândul nostru, un *spicilegiu*, numai din o singură carte didactică de religie, pentru clasa a IV secundară, apărută anul trecut în Logoj, cu blagoslovenia episcopală.

De pe acum însă asigurăm pe toți slujbașii, cari-se înfruptă din rahatul coșnițelor dela Cioplea, și cari de o vreme încoaci fac în inima ortodoxiei române o sucursală a congregației sfintei închizițiuni a indicelui, că nici pe departe nu vor găsi în toate cărțile didactice și nedidactice, vechi și contimporane, române, atâtea cvantitate de jignire și așa cvalitate de hulă blasfemică, proferată la adresa ortodoxismului răbduriu; și în particular la adresa ortodoxiei române și mai răbdătoare, câtă se află numai în acea singură cărțuție.

Auctorul ei, alias evanghelistul acestor ultraje, necum să fie *brevi manu* poftit la parchet, cartea sacrilegă și contumelioasă, să fie pusă sub interdict, ci izvoditorul acelor ignominii, „ad majorem rei orthodoxae pernicionem“, la o lună după apariție a fost propus departamentului cultelor și denumit în canonic hartofilax; cu patentă dublă nesocotire a orânduiriilor canonice, de a nu domicilia la rezidență și de a purta o slujbă (altcum incompatibilă cu canonia) cu ajutorul căreia, mai expeditiv să poată de aici înainte învenina nu numai pe școlari prin manuale, ci și pe bătrâni prin jurnale.

Titlul diplomatic al bisericei e *Biserica ortodoxă*, (pentru partea regățană e și numire constituțională) cu toate astea cerberii coșurilor de vespi, nu numai în publicistica lor, dar și în manualele de școală, nu mai slăbesc din „*Biserica neunită*“, cum adevă ne anabaptizase legislația feudală ungaro-catolică; până la constituția ei din 1848.

Sadea și numai din această considerație, ministerul instrucției ar putea excomunica din învățământ elucubrațiunile mai nouă *ale frătușilor noștri catolici de rit grecesc românesc din Bănat*.

Ca să tăcem de tagma mai redusă a unor habotnici, cari și acum încă își mai complac în nomenclatura de *Biserica Schizmatică, ori chiar Eretică*; când este bine știut, că în zilele nu de mult prăznuite, bărbați cu responsabilitate ca arhieriei: Bălan, Suci, Frenț și Ciorogariu, au declarat-o palam publice, în adunare, ori cu scrisoare, că nu e deosebire reală, obiectivă, între aceste două sorori!

Tot la fel o ziseră mai nainte cevaș: preoții uniți Rusu, Dăianu, Stefan Pop, Virgil Pop și ortodoxii Lupaș, Ienciu și Alexe Procopoviciu prof. univ. în Cernăuți, în Introd. la stud. lit. vechi române 1922 pg. 113.

„... Deasupra tuturor ispitelor confesionale, *credința aceasta a ramas una și nedespărțită* dealungul veacurilor și până în zilele noastre; în satele de subt oblăduirea episcopilor ortodoxi ca și în satele păstorite de episcopii uniți, *precum dovedește studiul obiceiurilor, al tradițiilor și al literaturii populare.*“

I. Pr. S. S. Bălan asămănează bisericile noastre, cu doi turiști, cari urcă aceiași alpi, dela poale diverze; cu cât urcă înălțimele, cu atâta sunt mai apropiati! Nu-i nevoie de revizia simboalelor, de evoluții și procese istorice. „*Fondul e unul*“. Numirile sunt două. „Firmă trebuie schimbată“.

Dealtmintrelea tot așa învățau și bătrânii noștri: Șincai și Sam. Clain, apoi Nichita Horvâth, canonic primiceriu la Orade în „Poslania“ apărută la Viena în 1783, ba însuș mitropolitul Atanasie eră de această convingere, când în 1701 scrie din săborul mare din Belgrad „tuturor preoților și mirenilor din comitatul Hunedorii“.

De o astfel de socotință e și prof. univ. din Pojon Hodinka preot rutean, unit, în Istor. diec. Munkács.

Despre toate astea vom vorbi altădată în altă ordine de idei. Acum terminăm, indicând Albinei paginile, cari la timpul său îi le vom prezenta spre savoare: 28; 29; 30; 31; 32; 34; 46; 48; 50; 51; 54 și 55.

În simbolistica bisericească albina nu are noima sa. Publiciștii catolici s-au inspirat dela Albina lui Asachi. *Asachi a ajuns un anahronism. „Fiind împotriva spiritului nou al vremii, activitatea lui profund regretabilă“*; zice monograful critic mai nou, al regretatului dictator cultural moldovean: dl prof. E. Lovinescu, în „Gheorghe Asachi viața și opera lui“. Buc. 1921 pg. 231; (108; 106; 105; 84; 51; 49; 48; 45 și 43 apoi passim).

Profund regretabilă e și activitatea celor grupați în jurul stupinei dela Bărăție și strada Polonă; căci sunt împotriva spiritului nou al vremii, sunt anahronici, fiindcă însuș obiectivul lor e un anahronism!

După troparul sfintei Epifanii: „și Duhul în tip de porumb a adevărit întărirea Cuvântului“.

Nu Albina deci e tipul adevăririi, întăririi adevărului, ci Porumbelul, cu crenguța de maslin în gură.

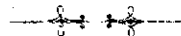
Albina când e simbolul diligenței, e în aceeaș vreme și tipul egoizmului, ba e și uci-gașa părinților săi.

Albina dacă împunge pe ortodoxi va ucide de sigur pe anahronici, căci *ce alta e anahronismul, dacă nu trândăvia timpului schimbat?!*

„Care are urechi de auzit să auză ce zice *duhul bisericilor*“. (Apocal. III. 6.)

Și de mult ne-am încredințat, că Duhul bisericilor... noastre românești nu shoară deasupra roiurilor de vespi, poreclite Albine.

Matca Sionului Remind.

Comunitatea de Avere.

— Răspuns d-lui Traian Lalescu —

Fiind și eu personal ca președinte suspendat în mod ilegal atras în discuție și chiar atacat, atribuindu-mi-se învinuirea că a-și fi introdus ca deputat politica de partid averescană la Comunitatea de Avere, mă simt dator: să clarific această chestie, dovedind netemeinicia învinuirilor ce mi se aduc.

Încă de pe acum 8—10 ani pe când se forma noua generație, Comunitatea apucând pe o pantă periculoasă intereselor ei și prevăzând că în viitorul cel mai apropiat va ajunge la o paralizare a resurselor de existență, — am pornit încă de pe atunci o acțiune de salvare.

Precipitându-se evenimentele, temerile noastre deveniră o realitate, așa că prin 1918—1919 Comunitatea de Avere să găsea de-acum într-o fază de dezagregare a serviciilor administrative, în pragul falimentului.

Și în aceste împrejurări de grea încercare pentru existența instituției noastre strămoșești, chiar împrejurările schimbate ne-au impus sarcina salvării, cu atât mai vărtos fiind că noi eram și oameni de specialitate.

Munca ce a trebuit s'o desfășurăm a fost de ordin îndoit:

1. Să refacem organizația administrativă și să punem în picioare finanțele zdruncinate ale Comunității de Avere;

2. Să căutăm mijloacele apărării existenței sale ca atare în legătură cu legiferarea problemei agrare — în principiu votată prin Adunarea Națională de la Alba-Iulia.

Am prevăzut că lupta de acaparare a partidelor politice — în jurul Comunității de Avere va fi inevitabilă. Și ca să evităm luptele de partid făcute la Comunitatea de Avere noi, generația tânără ca devotați grăniceri, dându-ne seama că va fi cu neputință a pune stavilă partidelor de a se impune unei instituții economice atât de puternice ca Comunitatea de Avere, am căutat a satisface atât în graniță cât și la Comunitatea de Avere toate partidele de guvernământ.

Tendința de a pune la adăpost Comunitatea de Avere față de străduințele de acaparare ale partidelor este una dintre cele mai salutare. Dar alegerea delegaților să face pe comune și singur acest fapt deschide larg porțile luptelor de partid. Aceste adevăruri nu le ia în considerare d. profesor T. Lalescu.

Ținând seamă deci de caracterul electiv al Comunității de Avere, cât și de politica de acaparare a partidelor, noi generația tânără am preonizat o armonizare în această chestiune, a tuturor partidelor.

Și pentru că Comunitatea de Avere trebuia salvată, cât și ferită de luptele de partid făcute cu mult mai înainte de alegerea mea ca președinte, am căutat a ne asigura bărbați, cari prin greutatea personalității lor în caz de nevoie, să devie apărătorii și sprijinitorii intereselor Comunității de Avere. Și acum să-mi dea voie d. Lalescu să-i amintesc, că aceasta este explicarea sprijinului ce noi i l-am dat la alegerea de deputat din anul 1919, fiind noi mai cu toții naționaliști, iar d-sa aderent al partidului liberal!...

Asemenea cu mult naintea alegerii mele de președinte cu ocazia alegerilor parlamentare averescane, când personal nu aveam nici un amestec activ în conducerea Comunității de Avere, fideli principiului enunțat noi generația tânără, ne-am străduit ca aleșii graniței să fie bărbați cu greutate în constelația noului parlament, — așa să explice alegerea d-lui dr. I. V. Angelescu fost secretar general la industrie și comerț mare economist, ca averescan în Caransebeș, cât și a d-lui Lalescu ca liberal în Orșova.

Tot fideli principiului de armonizare am procedat și cu ocazia constituirii conducerii Comunității de Avere din 18 Nov. 1920, când am avut onoare de a fi ales președinte, — deși comisarul guvernului și prefectul județean d. dr. P. Nemoianu la insistența guvernului a căutat să-mi impună să aleg în comitetul comunității numai partizani averescani — ținând seama de interesele superioare ale instituției, am compus comitetul cum urmează: Eu președinte, (averescan): D. protopop Boldea vice-președinte (naționalist): D. prof. T. Lalescu (liberal): D. prof. D. Laitin (aderent personal al d-lui Lalescu): și d. maior Dragalina (averescan). Mă miră mult afirmațiunile d-lui Lalescu căci d-sa știe foarte bine, că din momentul acestei constituirii, tocmai pentru că am sprijinit alegerea d-sale, am fost bănuțit că-mi pregătesc calea spre liberali!...

Adevărul eră că năzuiam doar să salvez în chipul acesta independența Comunității de Avere bănățeană.

Ca președinte al Comunității de Avere, deși eram deputat averescan nu am acceptat ca politica averescană să aibă câtuși de puțină autoritate în conducerea instituției. Nu am acceptat nici o propunere a partidului averescan și din acest motiv am pierdut chiar și prietenia fostului prefect d. dr. P. Nemoian.

Nu am acceptat numirea de avocat al Comunității de Avere a fostului deputat averescan, d. dr. T. Lația pentru a cărui denumire a intervenit chiar fostul subsecretar de stat d. Popovici-Tașcă. Nu am acceptat sprijinirea morală și materială a gazetei averescane „Banatul Românesc”. Nu am acceptat organizarea partidului averescan cu ajutorul administrației Comunității de avere.

Mi se aduce poate învinuirea, că fiind ales de președinte nu am renunțat la mandatul de deputat! Da, nu am renunțat și foarte bine am făcut, căci dacă o făceam — d. Lalescu știe foarte bine — *Comunitatea de Avere azi nu mai exista.*

Luni de zile singur am dus lupta în comisia agrară parlamentară, salvând Comunitatea de Avere de o

expropriere în întregime cât și transformarea pădurilor sale în păduri comunale.

Ii reamintesc d-lui Lalescu și luptele mele întru apărarea intereselor Comunității de Avere cu ocazia desbaterilor legii impozitelor progresive pe avere.

Mulțumită luptei și amendamentelor mele am putut scuti Comunitatea de avere de o dare de aproape 60.000.000 (șasezeci) milioane lei. D. Lalescu nu odată a recunoscut serviciile pe cari le-am adus Comunității de Avere.

Aceasta fiind starea adevărată a lucrurilor, prin urmare, nu mi se poate atribui că aș fi introdus politica de partid la Comunitatea de Avere. *Dacă am făcut politică, am făcut exclusiv politica intereselor Com. de Avere.*

Iar când a devenit vacant locul de vice-președinte și încă un loc în comitet, *nu am acceptat propunerea partidului averescan de a întregi aceste locuri cu aderenți ai partidului poporului*, ci s'a ales de vice-președinte d. A. Moacă, și maior Boldea azi naționalist.

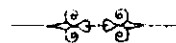
Ținuta mea hotărâtă, fidelă principiului, care m'a călăuzit, a nu *tolera preponderența unui partid în afacerile Comunității de Avere*, a atras după sine răceala raporturilor dintre conducătorii partidului averescan și mine, — ba au mers lucrurile până acolo, că fostul comisar al guvernului a făcut raport ministerului de interne în care a arătat că *ignoresc cu desăvârșire interesele partidului averescan!*

Voiu să mai accentuez, că în decursul întregii mele activități ca președinte al Comunității de Avere, nici odată nu am făcut măcar aluzie la ținuta politică a celor aproape 250 funcționari ai Comunității, ba chiar am accentuat că înțeleg libertatea convingerilor politice.

Și acum după toate acestea este evident că d. Lalescu *va* afirmat o inexactitate, — învinuindu-mă de introducerea în Comunitate a politicii de partid.

Mulțumită politicii și atitudinii mele, Comunitatea de Avere azi să mândrește cu o administrație silvică superioară celei a statului, cu o situație financiară de care nu s'a bucurat zeci de ani dearândul, cu un sistem de economie rațional al exploatărilor de păduri în regie introdus de mine, de a cărui rezultate să mândrește d. Lalescu în interviul d-sale.

Ing. S. SIMU
fost deputat.

Asociația corurilor și fanfarelor române din Banat.

Insemnătatea Reuniunilor de cântări și muzică, a corurilor și fanfarelor române din Banat este atât de mare și de vădită, încât ar fi de prisos a mai arăta rolul binefăcător ce l-au avut aceste societăți în viața noastră națională de ieri, și importanța îndoită, ce o au azi, când răsuflăm cu toții aerul limpede și recoritor al atmosferei de libertate națională pecetluită prin unirea fraților, de pe cele două coborișuri ale Carpaților.

Restricția vremurilor prin care am trecut ne-a împiedecat adesea în drumul de prosperare; iar dacă în poporul străinismului, odinioară puternic, totuși am ținut cu îndârjire la limba și firea noastră românească, această bărbăție se datorește în cea mai mare parte corurilor, a acelor instituțiuni nobile, care necruțând jertfe și osteneală au lucrat neobosite la cultivarea cântării noastre naționale, care prin farmecul melodiilor armonioase inviorează inima și sufletul bănățeanului, dela fire cuminte, vesel și ospitalier.

Dacă virtutea tradițională a neamului nostru și vitejia armatei române au pecetluit pentru totdeauna unitatea politică a fraților, fiii celui mai dârș și rezistent neam, adus și așezat pe aceste mândre plaiuri de marele împărat al Romei, — atunci noi, prin instituțiuni de educație și prin societăți artistice, prin corurile și reuniunile noastre de muzică vom obosi să înfăptuim o nouă izbândă: unitatea de suflet, care să înfrățescă în cugete și simțiri pe toți fiii neamului românesc.

În această privință corurile noastre își mențin, prin complexul de servicii o prea vădită înrăurire în mersul progresiv al aspirațiilor culturale și sociale, ele consolidează elementul românesc, înfrizează o viață artistică și sunt pârgii puternice în manifestările de ordin cultural și social.

Câtă vreme în cele mai multe orașe și la sate singura instituțiune culturală e societatea corală, acolo unde este, rolul ei, în viața națională, este îndoit.

Stând astfel lucrul, ușor se naște ideea, că oare aceste societăți, care au nu numai rol cultural, ci aproape vital la poporul nostru; n'ar putea intra în mai intimă legătură unele cu altele?! Toate au doară același scop, toate sunt de o seamă și toate de un singur dor împintenite; de ce nu s'ar interesa una de alta, de ce nu și-ar împărtăși una alteia viața, munca, păsurile și bucuriile?!

Avem în Banat peste 80 reuniuni de cântări și câteva fanfare române! Singura lor organizare într'un corp mai mare, fără alt scop decât al evidenții și controlului artistic încă ar fi de ajuns motiv, ca să se pornească acțiunea dorită și impusă.

Ideea organizării tuturor societăților române de cântări și muzică din întreaga Țară, s'a conceput deja cu ocazia festivalului coral aranjat la București, în arenele romane cu prilejul expoziției. Imprejurările grele, ce au urmat acelor serbări au împiedecat realizarea ei.

Ajunși azi, în situația prielnică, revenim și inițiem deocamdată înjgheburile organizării societăților noastre din Banat, urmând, ca luându-se pilda noastră să se organizeze și celelalte provincii.

În acest mers de idei dorim să înființăm „Asociația corurilor și fanfarelor române din Banat”, — care să devină un focalar de cultură muzicală și un loc de întrunire sufletească pentru toate societățile corale.

Dorim să pornim o muncă sistematică condusă din centru și să închiegăm într'un mănunchiu de muncă și însuflețire toate societățile corale, dându-le sfat și îndemn.

În acest scop, cu inimă românească ne adresăm către toți cei chemați și în drept, să ne deie concursul binevoitor și grăbim să convocăm

adunarea de constituire

ce se va ține în comuna *Chisetu*, (jud. Caraș-Severin) cu ocazia serbărilor din 21 Sept., când falnicul cor al plugariilor de acolo își va serba sfințirea steagului.

La această adunare de constituire sun rugați a participa: președintele, dirigintele și secretarul fiecărui cor, precum și câte alți 2 delegați, exmiși din sinul societăților corale, care aderează și nu se pot subtrage dela această îndatorire, vrednică de tot sprijinul.

Lugoj 10 Aug. 1922.

Ion Vidu prof.

dirigintele corului
din Lugoj.

Iosif Velceanu prof.

dirigintele corului
„Doina” din Timișoara.

Dela „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, Sibiu.

Adunarea generală a „Asociațiunii”.

„Astra” înființată la 1861 a fost cea dintâi întovărășire culturală a Românilor de dincoace de Carpați. Alături de școală și biserică, ea a fost a treia instituțiune, care în vremurile grele ale stăpânirii maghiare ne-a dat prilej de a ne păstra ființa și mândria noastră națională; îndemnându-ne să învățăm carte românească, să fim cinștiți și cumpătați, să muncim cuminte și neîncetat să avem credința tare, că trebuie să vie ziua cea mare a unirii cu frații noștri din Vechiul Regat.

Unirea mult dorită și slăvită a găsit dincoace de Carpați Români din creștet până în tălpi și așa vrem să rămânem. În anul acesta Astra, pusă sub ocrotirea M. Sale Regelui Ferdinand I. președintele ei de onoare, își va ține adunarea generală în Timișoara în 24 Sept. st. n. Se vor aduna la Timișoara toți cei ce pot veni și pot înțelege trecutul merituos al Astei, începând dela vlădică, până la opincă.

Rostul adunării generale și a tuturor serbărilor, prelegerilor, conferințelor, publicațiilor, cu un cuvânt a întregii acțiuni pornite de Astra este, ca din gura frunțășilor să auzim ce a făcut Astra în vremurile din urmă, ce are de gând să facă și ce trebuie să facă toată suflarea românească, ca să rămânem Români adevărați.

Toți Români adevărați sunt rugați să-i dea sprijinul trebuincios fie înscriindu-se între membri ei, fie abonând publicațiile ei (revista „Transilvania”, „Biblioteca populară a Asociațiunii” și „Biblioteca Astra”) fie — cumpărând bilete dela loteria ei, fie — și asta ar fi lucrul cel mai bun — în toate aceste chipuri. Biletele de loterie sunt de vânzare la toate administrațiile de plasă, bănci, primăriile comunale, direcțiunile de școli secundare, etc., etc.

APEL.

Cămin pentru elevii de meserie și Comerț.

Orașul Timișoara centrul industriei și al comerțului din Banat a înființat în anul trecut un Cămin pentru elevii de meserie și comerț cu scopul de a da posibilitate cât mai mult elementului dela sate de a pași pe cariera de industrie și comerț. Crescând numărul elevilor din acest Cămin la 150, Primăria a aflat de necesar a deschide încă în vara anului acestuia al doilea Cămin.

Cu ocaziunea deschiderii acestei noi instituții apelăm din nou la conducătorii poporului nostru dela sate, adică la preoți și la învățători, rugându-i de a propaga în publicul dela sate marea însemnătate a industriei și comerțului. Aceste Căminuri sunt chemate de a deschide drumul băeților noștri spre izvoarele de bogăție ale orașelor.

Credem că e timpul suprem, ca surplusul cel mare al băeților noștri dela sate să-l aducem în oraș și să-l îndrăgim cu cariera industriei și a comerțului.

Fiind locuri goale în cămin se primesc băieți cari au absolvat cel puțin 4 clase primare, trecuți de etatea 12 ani și sunt deplin sănătoși. Cererea de elevi, ucenici, e mare în toate branșele de industrie și comerț.

Băieții primesc gratuit în Cămin: întreținere, locuință, spălat, baie, medic etc...-Direcțiunea se îngrijește și de educațiunea intelectuală și moral-religioasă a băeților.

Căminurile sunt aranjate modern, dispunând de prânzitoare, dormitoare, sală de lectură, baie, infirmerie etc....

La prezentare fiecare băiat va aduce cu sine estrasul de botez, testimoniul școlar, vestimente și recvizite pentru mâncare.

Băieții vor fi plasați la meserie de către Direcțiune.

Cererea se va adresa Direcțiunii Căminului comunal al elevilor dela industrie și comerț Nr. I. Timișoara, Piața Tepeș Vodă No.2.

Direcțiunea Căminului,

Ștefan Vulpe
director.

Ș T I R I

Maj. Sa Regina a făcut o vizită la Valenii de Munte, unde se țin cursurile de vară organizate de Nicolae Iorga.

P. Sf. Sa Episcopul diecezan a plecat Luni în 15/28 August la Sibiu în afaceri oficiale.

Pelerinaj la mormântul lui Ștefan cel Mare. P. S. Sa Episcopul *Nicolae Ivan* din Cluj, împreună cu Consistorul pleacă în pelerinaj la Putna, la mormântul marelui Voivod Ștefan cel Mare Luni în 5/18 Septembrie, voind ca să fie acolo la serbătoarea Nașterii Născătoarei de Dumnezeu.

Noul primar al Timișorii este *Lucian Georgievici*, avocat, în locul Dnui Ștefan Vidrighin care rămâne mai departe șef al serviciului hidraulic din Timișoara.

Înscrierile la școala primară din loc se fac în zilele de 1—8 Septembrie n.

Încoronarea. La ultimul consiliu de miniștri s'a discutat chestiunea încoronării Maj. Sale Regelui. La Alba-Iulia serbarea de încoronare va dura o singură zi. Încoronarea se va face în catedrala construită anume și se va da citire proclamației. Va urma apoi defilarea trupelor. După aceea va avea loc un uriaș banchet. În acelaș timp vor fi ospătării populare pentru țărani. Dela Alba-Iulia serbările de încoronare se vor muta la București. Aci se va face intrarea triumfală prin arcul dela Șosea. Va urma apoi Te Deum la Mitropolie, unde va cânta un cor de 200 persoane, după care va urma defilarea trupelor. La parcul Carol vor defila cortegiul istoric și etnografic. Va mai avea loc defilarea tuturor primarilor urbani și rurali din întreaga țara. Data încoronării va fi probabil 15 Octomvrie.

Pictura catedralei dela Alba-Iulia e aproape gata. Lucrările sunt conduse de pictorul Costin Petrescu.

Scăderea prețului la zăhar. „Rev. Ec.” scrie, că urcarea leului a făcut să scadă din nou, și în mod simțitor prețul zăharului, care ajunsese la 30 Lei kg. Prețul zahărului are pe piață tendința de a scădea. Întru cât recolta sfeclei e cât se poate de satisfăcătoare, zaharul va ajunge sub 10 Lei kgul. Bine ar fi!

Congresul foștilor voluntari români. La serbătoarea sfintei Adormiri s'a ținut în Cluj congresul prim al foștilor voluntari români din războiul mondial ardeleni, bănățeni, bucovineni. Din discursul de deschidere al presidentului Dr V. Deleu reținem: „Scopul nostru e organizarea, care întârzie de patru ani: Idealul nostru e statul suveran român. Numai întărirea acestui stat poate fi idealul nostru și pe viitor”. S'au votat statutele „Uniunii voluntarilor români”, s'a ales comitetul de conducere, al cărui președinte de onoare este A. Sa Reg. principele Carol.

Regulamentul de aplicare al legii pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș dispune, că hotărârile comisiunilor de ocol pentru expropriere pot fi atacate cu apel la comisiunea județeană și anume în timp de 5 (cinci) zile libere dela pronunțare. Apelul se poate face numai înscris și motivat.

Războiul greco-turc a reîsbucnit cu furie. În primele lupte Turcii au ramas învingători.

La Băile Erculane arde pădurea.

† **Andrei Bârseanu.** Despre trecerea la eternitate a distinsului profesor și scriitor A. Bârseanu am primit următoarele anunțuri:

„*Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu* cu adâncă durere aduce la cunoștință, că binemeritatul asesor consistorial onorar *Andrei Bârseanu* a încetat din viață în București, Sâmbătă în 8/19 August a. c. orele 6, în etate de 64 ani. Rămășițele pământești ale decedatului se vor așeza spre odihnă vecinică în cimiterul central al orașului Sibiu. Cortejul funerar va porni din Biserica Catedrală ortodoxă română din loc, unde se săvârșește ceremonialul funebru, Miercuri, la 23 August a. c. la orele 2 p. m. În veci binecuvântată să-i fie memoria! Sibiu, la 9/22 August 1922. *Consistorul arhidiecezan.*”

„*Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”* aduce la cunoștință cu adâncă întristare, că venerabilul ei președinte *Andrei Bârseanu* a încetat din viață în București, Sâmbătă în 19 August a. c. orele 6, în etate de 64 ani. Rămășițele pământești ale decedatului se vor așeza spre odihnă vecinică în cimiterul central al orașului Sibiu. Cortejul funerar va porni din Biserica Catedrală ortodoxă română din loc, unde se săvârșește ceremonialul funebru, Miercuri, la 23 August: Sibiu, 21 August 1922. *Comitetul central al „Asociațiunii”.*”

Înmormântarea s'a făcut din catedrala metropoliei noastre (Sibiu). A oficiat însuși I. P. S. Sa Metropolitul Nicolae Bălan, asistat de profesorii de teologie și de mulți protopopi și preoți. Prima predică a rostit-o Înalt Prea Sfinția Sa Metropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan, apoi profesorul univ. Dr. I. Lupaș, I. P. S. Sa Metropolitul Dr. V. Suciș din Blaj, canonicul V. Macavei, scriitorul Lascarov Moldoveanu, secr. gen. la min. de instrucție dl Valaori, directorul general al școalelor A. Ciortea (Cluj), directorul de liceu Dr. I. Bunea din Sibiu, dir. liceal Dr. I. Blaga (Brașov), dl Colonel Patîția, dl I. I. Lăpădatu, studentul Nazarie și secretarul Asoc. I. Georgescu. Toți cei prezenți au vărsat lacrimi sincere pentru pierderea acestui distins fruntaș.

Liga culturală va serbători centenarul dela instalarea domniei pământene, după eşirea fanarioșilor.

Gazeta Lugoșului. Sub acest titlu apare în Lugoș, sub conducerea unui comitet de intelectuali: medici, profesori, funcționari, etc. un ziar săptămânal popular independent, menit să facă propagandă culturală și națională. Ziarul face promisiuni frumoase: „Netez rea asperităților, îndulcirea culorilor și apropierea sufletească între frați va fi unul din punctele de căpetenie ale programului acestei foi”. Dorim viață lungă și deplin succes noului confrate.

La Craiova s'a ținut zilele aceste congresul cântăreților bisericești ortodocși din întreaga țară.

VARIETĂȚI.

Lupta naufragiaților.

Dela scufundarea vaporului „Egypt” întâmplată către sfârșitul lunei Mai, cetim acum într'un ziar nemțesc câteva scene emoționante.

În catastrofa aceea grozavă și-au pierdut viața 102 persoane și pe lângă o mulțime de alte bogății a

înghițit marea un milion și jumătate monedă de aur engleză. Călătorii cari au avut norocul să scape, povestesc, că matrozii înzi în goana lor nebună alungau pe pasageri cu revolvere din luntrile de salvare ca să încapă ei. Brutalitatea aceasta însă nu le-a adus nici un noroc, căci luntrile suprăpline fură înghițite de valuri cu toți matrozii ce se aflau în ele. O femeie tinăra cu doi copii ce fusese îngăduită în una din luntri, s'a scufundat de asemenea. Soțul ei, care se află pe bordul vaporului a văzut încercându-se sub ochii lui copiii și nevasta. Doi matrozi se luptau ca niște tauri pentru o bârna. Fiecare se silea să-l arunce pe celalalt în apă. Se mușceau unul pe altul, se izbeau cu coatele, cu genunchii. Nici unul nu voia să cedeze, la amândoi le eră viața de-opotrivă de dragă. De-odată însă din catargul frânt se deslipi o bucată și alunecând jos zdrobi capetele celor doi ce se luptau. Bârna plină de sânge pe care steteau încleștate trupurile lor, se pierdă în noapte.

În cea mai groaznică învălmășeală, un singur om sta liniștit. Eră funcționarul telegrafiei fără fir a vaporului „Egypt”. Câtă vreme în juru-i lumea desnașdejduită căuta să-și mântue viața, el trimitea în noapte neconținut strigătul de ajutor. A stat la postul său până ce apa trecuse deja peste bord. Atunci s'a stins lovit de apoplexie. Un astfel de erou a fost și un tipograf din Dover, ce se află pe bordul vaporului. El își legase un inel de salvare și voia chiar să sară în apă, când văzută în preajmă-i o femeie strigând disperată după ajutor. Și-a desprins inelul de salvare și-l arătă femeii cum trebuie să fie legat. Apoi zise: „Eu de altfel nu știu înota, dar Dzeu o să-mi ajute”. A sărit în valuri și mai mult nu s'a mai văzut.

„Patria”.

Nr. 115 exec. 1922.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătoriei de ocol din Caransebeș, în senzul §-lui 102 art. de lege LX din 1881: resp. în senzul §-lui 19 art. de lege XLI din 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătoriei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 3063/1919 efectuându-se execuțiunea, la 22 Iulie 1922 în favorul execușilor Simeon Botescu și cons. reprez. prin avocatul Dr. Iosif Horvath contra execușilor pentru sūma de 800 Lei, și acces. mișcătoarele cuprinse și supracuprinse cari s'au prețuit în 3400 Lei și anume: porci, cară, lână, caldări de aramă etc. să vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 2140/1922 G. a Judecătoriei de ocol Caransebeș pentru incasarea pretenziunii de 800 Lei capital, după aceasta din 5 Septemvrie 1920 interese și speșele de 558 Lei 75 bani staverite până în prezent, să fixează termenul de licitație **pe ziua de 8-lea Septemvrie 1922 la orele 4^{1/2} p. m.** în comuna Voislova la locuința execușilor și toți aceia cari au voe de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în senzul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare. Întrucât mișcătoarele licitande s'au cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în senzul §-lui 129 a legii LX. din 1881: se va efeptui și în favorul lor.

Caransebeș, la 25 August 1922.

Mihail Guran.
executor jud. reg.

No. 197/1922.

AVIZ.

Cu 22. Septembrie 1922 pe lângă școala superioară de comerț a statului din Orșova se deschide 1 internat. Elevii săraci și diligenți se primesc gratuit. Cererile sunt a se trimite la direcțiunea școlii.

Orșova, la 30 August 1922.

1-3

Director:

Enache Țepeneag.

Publicațiune.

Comuna bis. Domașnea pe ziua de 28 August (10 Sept.) la 3 ore p. m. dă în întreprindere repararea bisericei și casei bis. Nr. 8, adecă albitul cu var preste tot, primenirea țiglei și acoperirea unui zid la ocolul bisericei. Aviz celor interesați.

În numele com. bis.

Simeon Răsvan
paroh.

1-2

Tipografia și Librăria Diecezană

==== **din Caransebeș,** =====

cel mai vechiu stabiliment din întregul Bănat.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ singura librărie românească din Bănat

unde se pot găsi orice fel de cărți literare, științifice și pentru școale. Un bogat asortiment de recvizite școlare, registre pentru bănci, comercianți etc.

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ efectuește tot felul de tipărituri precum:

cărți științifice, literare și de școală. Învitări și afișe tipărite simplu și în culori, tipărituri pentru oficii și
==== particulari etc. =====